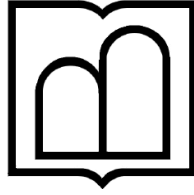

الله أكبر

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی تأثیر کیفیت زندگی والدین بر ایجاد پوسیدگی زودرس کودکان مراجعه کننده به مراکز
درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۲

استاد راهنما:

دکتر سمیه حکمت‌فر

نگارش:

صفا یلتقیانی

آذر ۱۴۰۲

کد پایان نامه: د/پ/۲۵۲

تقدیم به

پدر و مادر عزیز و مهربانم

که در سختی ها و دشواری های زندگی، همواره یاری دلسوز و فداکار

و پشتیبانی محکم و مطمئن برایم بوده اند.

تقدیر و سپاسگزاری

از استاد فاضل و اندیشمند خانم دکتر سیمیه حکمت فربه عنوان استاد راهنما که همواره بخارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داده اند، کمال تشکر را دارم.

همچنین این جانب بر خود و وظیفه میدانم در کسوت شاگردی از زحمات و خدمات ارزشمند استادی که اقتدر دانسگده دذ انز پرشکی اردیل تقدیر و تشکر نمایم.

چکیده

بررسی تأثیر کیفیت زندگی والدین بر ایجاد پوسیدگی زودرس کودکان مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۲

مقدمه: پوسیدگی دندانی کودکان به عنوان شایع ترین بیماری قرن حاضر از فاکتورهای زیادی از جمله تغذیه، زنتیک، شرایط اقتصادی- اجتماعی خانواده، میزان تحصیلات والدین، میزان استرس و غیره تأثیر می پذیرد. مطالعات اخیر نشان دادند استرس والدین تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر پوسیدگی کودکان دارد و استرس بعنوان یکی از فاکتورهای موثر بر کیفیت زندگی والدین می باشد. مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین تأثیر کیفیت زندگی والدین بر ایجاد پوسیدگی زودرس کودکان انجام پذیرفت.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه به صورت توصیفی- تحلیلی با مراجعه به مراکز درمانی شهر اردبیل تعداد ۱۸۴ زوج (والدین- فرزند) که دارای کودکان با پوسیدگی زودرس بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. برای سنجش میزان کیفیت زندگی والدین از پرسشنامه‌ی کیفیت زندگی سازمان سلامت جهانی و تشخیص پوسیدگی دندانی، به کمک معیارهای سازمان جهانی بهداشت (WHO) انجام گردید. بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های تحلیل واریانس یکراهه بین گروهی، یومن ویتنی، کروسکال والیس، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی با نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۵ انجام پذیرفت. سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج: نتایج بررسی نشان داد که میانگین dmft دختران نسبت به پسران بیشتر بود؛ اما تفاوت از لحاظ آماری معنادار نبود ($P= ۰/۴۵۹$). با افزایش سن کودک و سن مادر میزان dmft کودکان افزایش معناداری داشت ($P < ۰/۰۵$)؛ اما dmft کودکان رابطه‌ی معناداری با سن پدر و تحصیلات والدین نداشت ($P > ۰/۰۵$). تفاوت معناداری در کیفیت زندگی والدین و زیر مقیاس‌های آن بر اساس جنسیت و سن کودک و سن والدین وجود نداشت ($P > ۰/۰۵$). کیفیت زندگی والدین و زیر مقیاس‌های آن بر ایجاد پوسیدگی زودرس کودکان مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر اردبیل تأثیر معناداری نداشت ($P= ۰/۶۱۱$).

نتیجه‌گیری: برطبق مطالعات کیفیت زندگی والدین و زیر مقیاس‌های آن بر ایجاد پوسیدگی زودرس کودکان مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر اردبیل تأثیر نداشت.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، پوسیدگی دندان، پوسیدگی زودرس کودکان.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ	چکیده.....
	فصل اول: معرفی پژوهش
۱-۱	۱-۱. مقدمه، بیان مساله و ضرورت اجرای پژوهش.....
۳-۱	۲-۱. اهداف پژوهش.....
۳-۱	۳-۱. هدف کلی.....
۳-۱	۴-۱. اهداف اختصاصی.....
۳-۱	۵-۱. اهداف کاربردی.....
۳-۱	۶-۱. سؤالات پژوهش.....
۴-۱	۷-۱. تعریف واژه‌ها.....
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۵-۲	۱-۲. مقدمه.....
۵-۲	۲-۲. مبانی نظری پژوهش.....
۵-۲-۲	۱-۲-۲. پوسیدگی زودهنگام دوران کودکی.....
۸-۲-۲	۲-۲-۲. اپیدمیولوژی.....
۱۰-۲-۲	۳-۲-۲. اتیولوژی پوسیدگی دندان.....
۱۱-۳-۲-۲	۱-۳-۲-۲. میزبان و دندان مستعد.....
۱۱-۳-۲-۲	۲-۳-۲-۲. بزاق.....
۱۱-۳-۲-۲	۳-۳-۲-۲. میکروارگانیزم.....
۱۲-۳-۲-۲	۴-۳-۲-۲. رژیم غذایی.....
۱۳-۳-۲-۲	۵-۳-۲-۲. زمان.....
۱۴-۳-۲-۲	۶-۳-۲-۲. کربوهیدرات‌های تخمیرپذیر.....
۱۴-۳-۲-۲	۴-۳-۲-۲. روش‌های پیشگیری و درمان.....
۱۸-۳-۲-۲	۵-۳-۲-۲. مفهوم کیفیت زندگی.....
۱۸-۳-۲-۲	۱-۵-۳-۲-۲. کیفیت زندگی به‌مثابه سازه‌ای ذهنی.....
۱۸-۳-۲-۲	۲-۵-۳-۲-۲. کیفیت زندگی به‌مثابه سازه‌ای عینی.....
۱۸-۳-۲-۲	۳-۵-۳-۲-۲. کیفیت زندگی به‌مثابه سازه‌ای ترکیبی.....
۲۰-۳-۲-۲	۶-۳-۲-۲. کیفیت زندگی و تعاریف کارشناسانه.....
۲۰-۳-۲-۲	۷-۳-۲-۲. تعریف ارائه‌شده از سوی سازمان بهداشت جهانی.....
۲۰-۳-۲-۲	۸-۳-۲-۲. ابعاد کیفیت زندگی.....
۲۳-۳-۲-۲	۹-۳-۲-۲. ویژگی‌های کیفیت زندگی.....

۲۴ ۳-۲. مروری بر پیشینه‌ی تحقیق
۲۴ ۱-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در ایران
۲۶ ۲-۳-۲. پیشینه‌ی پژوهش در خارج
۲۸ ۳-۳-۲. جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش

فصل سوم: مواد و روش‌ها

۲۸ ۱-۳. نوع مطالعه و روش پژوهش
۲۸ ۲-۳. جامعه‌ی آماری پژوهش
۲۸ ۳-۳. حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۲۸ ۴-۳. ابزار و روش گردآوری داده‌ها
۳۱ ۵-۳. زمان و مکان انجام پژوهش
۳۱ ۶-۳. متغیرهای پژوهش
۳۲ ۷-۳. روش‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها
۳۲ ۸-۳. ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش

۳۳ ۱-۴. آمار توصیفی
۳۳ ۱-۱-۴. فراوانی و درصد جنسیت و سن شرکت‌کنندگان در مطالعه
۳۴ ۲-۱-۴. فراوانی و درصد تحصیلات والدین شرکت‌کنندگان در مطالعه
۳۵ ۳-۱-۴. آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد بررسی
۳۶ ۲-۴. بررسی نرمال بودن داده‌های مورد بررسی
۳۷ ۳-۴. آمار تحلیلی
۳۷ ۱-۳-۴. مقایسه‌ی شاخص dmft بر اساس جنسیت
۳۸ ۲-۳-۴. مقایسه‌ی متغیر سلامت کلی و زیر مقیاس‌های آن بر حسب جنسیت
۳۹ ۳-۳-۴. مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب سن
۴۳ ۴-۳-۴. مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب مدرک تحصیلی مادر
۴۴ ۵-۳-۴. مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب مدرک تحصیلی پدر
۴۹ ۶-۳-۴. بررسی ارتباط بین سن مادر و پدر و متغیرهای تحت بررسی
۵۰ ۷-۳-۴. بررسی ارتباط بین dmft و متغیرهای تحت بررسی

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادهای پژوهش

۵۳ ۱-۵. بحث
۵۹ ۲-۵. نتیجه‌گیری
۵۹ ۳-۵. محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش
۶۰ ۱-۳-۵. پیشنهادها
۵۹ ۲-۳-۵. محدودیت‌ها

فهرست جدول‌ها

عنوان

صفحه

- جدول ۱-۲: طبقه‌بندی پوسیدگی زودرس کودکی بر اساس شدت و اتیولوژی..... ۷
- جدول ۲-۲: طبقه‌بندی پوسیدگی زودرس کودکی بر اساس الگوی پوسیدگی..... ۷
- جدول ۳-۲: حیطه‌ها و شاخص‌های کیفیت زندگی..... ۲۱
- جدول ۱-۳: متغیرهای مورد بررسی..... ۳۱
- جدول ۱-۴: فراوانی و درصد شرکت‌کنندگان در مطالعه بر اساس سن..... ۳۳
- جدول ۲-۴: فراوانی و درصد شرکت‌کنندگان در مطالعه بر اساس تحصیلات والدین..... ۳۴
- جدول ۳-۴: میانگین و انحراف معیار استاندارد متغیرهای تحت بررسی..... ۳۵
- جدول ۴-۴: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنف..... ۳۶
- جدول ۵-۴: میانگین و انحراف استاندارد dmft بر حسب جنسیت..... ۳۷
- جدول ۶-۴: مقایسه‌ی متغیر سلامت کلی و زیر مقیاس‌های آن بر حسب جنسیت..... ۳۸
- جدول ۷-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت جسمی و سلامت روان بر حسب سن..... ۳۹
- جدول ۸-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت اجتماعی و سلامت محیط بر حسب سن..... ۴۰
- جدول ۹-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب سن..... ۴۰
- جدول ۱۰-۴: نتایج آزمون من ویتنی یو برای سن شرکت‌کنندگان..... ۴۱
- جدول ۱۱-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت جسمی و سلامت روان بر حسب مدرک تحصیلی مادر..... ۴۳
- جدول ۱۲-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت اجتماعی و سلامت محیط بر حسب مدرک تحصیلی مادر..... ۴۳
- جدول ۱۳-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب مدرک تحصیلی مادر..... ۴۴
- جدول ۱۴-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت جسمی و سلامت روان بر حسب مدرک تحصیلی پدر..... ۴۵
- جدول ۱۵-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت اجتماعی و سلامت محیط بر حسب مدرک تحصیلی پدر..... ۴۵
- جدول ۱۶-۴: مقایسه‌ی متغیرهای سلامت کلی و dmft بر حسب مدرک تحصیلی پدر..... ۴۵
- جدول ۱۷-۴: نتایج آزمون LSD..... ۴۶
- جدول ۱۸-۴: نتایج آزمون من ویتنی یو بر حسب مدرک تحصیلی پدر..... ۴۸
- جدول ۱۹-۴: نتایج آزمون همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین سن مادر و پدر و متغیرهای تحت بررسی..... ۵۰

جدول ۴-۲۰: نتایج آزمون همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین dmft و متغیرهای تحت بررسی..... ۵۱

جدول ۴-۲۱: نتیجه‌ی آزمون رگرسیون خطی..... ۵۱

فهرست نمودارها

عنوان

صفحه

- نمودار ۱-۴: نمودار میله‌ای فراوانی شرکت‌کنندگان در مطالعه بر اساس مدرک تحصیلی والدین..... ۳۴
- نمودار ۲-۴: نمودار ستونی میانگین dmft شرکت‌کنندگان در مطالعه بر حسب جنسیت..... ۳۷
- نمودار ۳-۴: نمودار ستونی میانگین dmft شرکت‌کنندگان در مطالعه بر حسب مدرک تحصیلی مادر..... ۴۴
- نمودار ۴-۴: نمودار ستونی میانگین dmft شرکت‌کنندگان در مطالعه بر حسب مدرک تحصیلی پدر..... ۴۶

فهرست شکل‌ها

عنوان

صفحه

- شکل ۱-۲: دندان‌های پوسیده شده کودک..... ۶
- شکل ۲-۲: علل اصلی مؤثر در پوسیدگی دندان..... ۱۰
- شکل ۳-۲: استراتژی پیشگیری از پوسیدگی زودرس کودکی..... ۱۷